

TUUSNIEMEN KUNTA

OSAVUOSIKATSAUS

1.1. – 30.6.2024

Kunnanhallitus 2.9.2024 § 138

Kunnanvaltuusto 16.9.2024 § xx

SISÄLLYSLUETTELO

1 KOKONAISTOIMINNAN- JA TALOUDEN TARKASTELU	2
1.1 Toimintakatsaus 1.1. – 30.6.2024	2
1.2 Talouskatsaus ajalta 1.1. – 30.6.2024	2
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1. – 30.6.2024	4
2.1 Toteutuma toimielimittäin (hallintokunnittain) / toiminnoittain	4
2.2 Tuloslaskelma, sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, kunta ja vesihuolto yhteensä	5
2.3 Laskennallinen ennuste vuoden 2024 tilinpäätöksestä	6
3 TALOUSARVION TOTEUTUMAT 1.1. - 30.6.2024 TOIMIALOITTAIN / TEHTÄVITTÄIN.....	6
3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	6
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	6
3.3 KUNNANVALTUUSTO	6
3.4 KUNNANHALLITUS	6
3.4.1 Keskushallinto	6
3.4.2 Elinkeinotoimi	7
3.4.3 Henkilöstöhallinto	7
3.4.4 Ateriapalvelut.....	7
3.4.5 Talous- ja tietohallinto	7
3.4.6 Työllistäminen	7
3.4.7 Muu keskus- ja yleishallinto.....	7
3.4.8 Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus yhteensä.....	8
3.4.9. Kuntakonsernin tytäryhtiöt.....	9
Tuusniemen Teollisuus Oy	9
3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	10
3.5.1 Perusopetus	10
3.5.2 Lukio.....	10
3.5.3 Varhaiskasvatus	10
3.5.4 Kirjasto	10
3.5.5 Kansalaisopisto	10
3.5.6 Vapaa-aikapalvelut.....	10
3.5.7 Sivistyslautakunta yhteensä	11
3.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	11
3.6.1 Yhdyskuntatekniset palvelut ja teknisen toimen hallinto	11
3.6.2 Kiinteistötoimi	11
3.6.3 Ympäristötoimi.....	12
3.6.4 Tekninen toimi yhteensä	12
3.7 VESIHUOLTO	12
4 INVESTOINNIT AJALTA 1.1.–30.6.2024	13

1 KOKONAISTOIMINNAN- JA TALouden TARKASTELU

1.1 Toimintakatsaus 1.1. – 30.6.2024

Kokonaistarkasteluna voidaan todeta, että vuoden 2024 ensimmäinen puolikas on toteutunut toiminnan kannalta suunnitellusti. Kunnanvaltuusto hyväksyi 10.6.2024 (§26) päivitetyn kuntastrategian vuosille 2024-2026. Strategiassa kunnan arvoina ovat rohkeus ja rakkaus. Rohkeus vahvistaa elinvoimaa ja rakkaus vahvistaa hyvinvointia. Kuntastrategia sisältää myös linjauksia, jotka ohjaavat sekä kunnan luottamushenkilöorganisaation että henkilöstön toimintaa. Valtuusto päivitti 10.6.2024 strategian omistajapolitiittisia linjauksia ja talouden tasapainottamiskeinoja.

1.2 Talouskatsaus ajalta 1.1. – 30.6.2024

Kunnan talous ja toiminta muuttuivat merkittävästi vuoden 2023 alussa, kun kunnan järjestämistä vastuulla olleet sosiaali- ja terveyspalvelut sekä aiemmin Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnan tuottamat palvelut siirtyivät Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Tuusniemen kunnan tulorahoitus pieneni, kun peruspalvelujen valtionosuudet kohdentuvat hyvinvointialueelle. Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2024 on 9,4 %.

Vuoden 2024 talousarvio on -1.406.537 € alijäämäinen, joten 30.6. tilanteen mukainen alijäämä saisi tähän nähden olla enintään -703.268,5 €. Talousarvion toteutuma ensimmäiseltä kuudelta kuukaudelta on -826.124 €. Talousarvion toteumaa tulee korjaamaan tilinpäätöksessä 111 116 euron suuruinen poistoeron muutos, mikä on otettu huomioon osavuositarkastuksessa talousarvion osalta, mutta ei talouden toteumassa. Vuotta aikaisemmin puolen vuoden alijäämä oli -380.072 €.

Keskeinen selittävä tekijä alijäämäisyyteen on kunnan peruspalvelujen negatiiviset valtionosuudet. Kunnan valtionosuuksien pieni kokonaismäärä vaarantaa Tuusniemen kunnan talouden. Suunnitelmavuodet 2025 ja 2026 ovat alijäämäisiä: vuosi 2025 noin 1,3 miljoonaa euroa ja vuosi 2026 noin 1,2 miljoonaa euroa. Taseeseen aikaisemmin kertyneen noin 1,9 miljoonan euron kumulatiivinen ylijäämä ei riitä kattamaan talousarvion suunnitelmavuosien kumulatiivisia alijäämiä, joten kunnan talouden tasapainottamistyötä on jatkettava.

Tuusniemen kunnan käyttötalouden epätasapaino on vaatinut viimeisen kymmenen vuoden aikana talouden tasapainottamisohjelmien laatimisia. Vuosien varrella kunnan talouden menopuolen ongelma on muuttunut tulopuolen ongelmaksi. Kunnanvaltuusto hyväksyi 6.11.2023 § 60 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2023 – 2026, jonka laadinnassa asiantuntijana oli Inspira Oy.

Toimintatuottoja oli kesäkuun loppuun mennessä kertynyt 2.182.845 € eli 53,0 % koko vuoden talousarviossa arvioiduista toimintatuotoista (4.117.609 €), joka koostuu eri momenteille tulleista toimintatuotoista.

Toimintakulut ovat olleet hieman suuremmat kuin koko vuoden talousarviossa. Kesäkuun loppuun mennessä toimintakulut olivat 5.018.511 € eli 50,6 % koko vuoden talousarviosta (9.920.354 €).

Maksuvalmius / kassatilanne on pikkuhiljaa heikentynyt alkuvuodesta. Uutta talousarviolainaa otettiin joulukuussa 2023 1,0 milj. euroa. Toukokuussa nostettiin lyhytaikaista lainaa (kuntatodistuksia) 0,5 milj. euroa. Paineita lainanottoon lisäävät vuoden jälkimmäiselle puoliskolle painottuvat investointimenot, sekä kunnan kassavarojen vähentyminen. Ottolainauksen ennakoidaan pysyvän talousarvion puitteissa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot	1-6 kk / 2023	1-6 kk / 2024	Erotus €	Muutos %
Kunnallisverot	2 277 984	1 825 882	-452 102	-19,85
Kiinteistöverot	60 477	65 850	5 373	8,88
Yhteisöverot	483 985	393 920	-90 065	-18,61
Yhteensä	2 822 447	2 285 652	-536 795	-19,02

Verotuloiksi koko vuoden talousarviossa arvioitiin 5.200.000 euroa. Kesäkuun loppuun mennessä verotuloista oli kertynyt 43,95 %. Vuoden 2023 alkuvuoden toteumaa paransi se, että ko. vuoden ensimmäisten kuukausien kunnallisverokertymät olivat ennakoitua suuremmat, johtuen edellisvuoden kunnallisveroprosentilla kunnalle tilitetystä edellisvuoden loppukuukausien verotulokertymän hännästä.

Valtionosuuksia on 30.6. mennessä kertynyt 13.752 euroa, kun alkuperäiseen talousarvioon on budjetoitu -160.000 e. Muutetussa talousarviossa valtionosuuksia on 27.000 euroa. Verrattaessa vastaavan ajankohdan 2023 valtionosuuskertymään, on valtionosuuksia kertynyt 85.767 euroa enemmän.

Valtionosuudet	1-6 kk / 2023	1-6 kk / 2024	Erotus €	Muutos %
	-72 015	13 752	85 767	119,10

Rahoitustuotot ja -kulut kertyvät epätasaisesti vuoden mittaan. Rahoitustuotoista (ilman korkotuottoja) talousarvioon (260.922 euroa) verrattuna on toteutunut 102,5 % eli 267.319 euroa.

Vuosikate puolivälissä vuotta 2024 oli negatiivinen, -383.812 €. Vuonna 2023 samaan aikaan vuosikate oli positiivinen 79.180 €.

Poistot on tehty toteutuman mukaisesti -442.312 € ja niiden toteuma kesäkuussa oli 50,8 % koko vuoden toteumasta. Poistoissa ei ole odotettavissa suuria muutoksia loppuvuoden aikana. Kesäkuun tilanteessa vuosikate ei riitä kattamaan poistoja.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 1.1. – 30.6.2024

2.1 Toteutuma toimielimittäin (hallintokunnittain) / toiminnoittain

	Toteutuma 1-6 kk 2023	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 + muutos	Toteutuma 1-6 kk 2024	Käyttö % TA:sta	Muutos 1-6 kk 2023 / 2024
Toimintatuotot yhteensä	2 193 661	4 553 709	4 117 609	2 182 845	53,0 %	-10 816
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvalt., khall.)	-1 134 262	-2 007 294	-2 248 081	-1 010 050	44,9 %	124 212
Sivistystoimi	-2 811 988	-5 736 199	-5 644 974	-2 899 087	51,4 %	-87 099
Tekninen toimi	-958 951	-2 220 427	-1 778 000	-971 522	54,6 %	-12 571
Vesihuolto	-122 633	-262 414	-249 300	-137 851	55,3 %	-15 218
Toimintakulut yhteensä	-5 027 835	-10 226 335	-9 920 354	-5 018 511	50,6 %	9 324
TOIMINTAKATE	-2 834 174	-5 672 626	-5 802 746	-2 835 666	48,9 %	-1 492
Rahoitus						
Verotulot	2 822 447	5 349 233	5 200 000	2 285 652	44,0 %	-536 795
Valtionosuudet	-72 015	-83 041	27 000	13 752	50,9 %	85 767
Korkotuotot	0	59	400	0	0,0 %	0
Rahoitustuotot	241 668	253 325	260 922	267 319	102,5 %	25 652
Korkokulut	-22 733	-64 087	-65 000	-33 864	52,1 %	-11 131
Rahoituskulut	-56 013	-57 151	-80 922	-81 006	100,1 %	-24 993
VUOSIKATE	79 180	-274 289	-460 346	-383 812	83,4 %	-462 992
Poistot ja arvonalentumiset	-459 252	-928 723	-870 307	-442 312	50,8 %	16 940
Satunnaiset tuotot	0	0	0			0
Satunnaiset kulut	0	0	0			0
TILIKAUDEN TULOS	-380 072	-1 203 011	-1 330 653	-826 124	62,1 %	-446 052
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	0	111 116	111 116	0	0,0 %	0
Varausten lis.(-) tai väh.(+)						0
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-380 072	-1 091 896	-1 219 537	-826 124	67,7 %	-446 052
Sisäiset erät	605 954	1 348 828	1 278 539	631 210	49,4 %	

2.2 Tuloslaskelma, sisäiset ja ulkoiset tuotot ja kulut, kunta ja vesihuolto yhteensä

	Toteuma 6/2023	TP 2023	TA 2024	Muutos 2024	TA + muutos 2024	Toteuma 6/2024	Käyttö %
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 299 914	2 733 312	2 529 328	0	2 529 328	1 314 484	51,97
Maksutuotot	79 152	117 139	80 300	0	80 300	60 608	75,48
Tuet ja avustukset	184 142	360 642	310 820	0	310 820	118 727	38,20
Muut toimintatuotot	620 674	1 323 666	1 197 161	0	1 197 161	689 026	57,56
TOIMINTATUOTOT	2 183 882	4 534 758	4 117 609	0	4 117 609	2 182 845	53,01
Valmistus omaan käyttöön	9 779	18 950	0	0	0		
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut	-2 181 059	-4 333 309	-4 518 727	0	-4 518 727	-2 224 055	
Palkat ja palkkiot	-1 753 658	-3 477 895	-3 616 750	0	-3 616 750	-1 790 167	49,50
Eläkekulut	-379 758	-747 233	-785 196	0	-785 196	-395 993	50,43
Muut henkilösivukulut	-47 643	-108 181	-116 781	0	-116 781	-37 895	32,45
Palvelujen ostot	-1 949 488	-4 255 302	-3 795 773	0	-3 795 773	-1 955 592	51,52
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-507 107	-871 637	-830 107	0	-830 107	-485 296	58,46
Avustukset	-216 927	-357 656	-301 000	0	-301 000	-176 037	58,48
Muut toimintakulut	-173 254	-408 431	-474 747	0	-474 747	-177 532	37,40
TOIMINTAKULUT	-5 027 835	-10 226 335	-9 920 354	0	-9 920 354	-5 018 511	50,59
TOIMINTAKATE	-2 834 174	-5 672 626	-5 802 746	0	-5 802 746	-2 835 666	48,87
Verotulot	2 822 447	5 349 233	5 200 000	0	5 200 000	2 285 652	43,95
Valtionosuudet	-72 015	-83 041	-160 000	187 000	27 000	13 752	50,93
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	0	59	400	0	400	0	0
Muut rahoitustuotot	241 668	253 325	260 922	0	260 922	267 319	102,45
Korkokulut	-22 733	-64 087	-65 000	0	-65 000	-33 864	52,10
Muut rahoituskulut	-56 013	-57 151	-80 922	0	-80 922	-81 006	100,10
VUOSIKATE	79 180	-274 289	-647 346	0	-460 346	-383 812	83,37
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-459 252	-928 723	-870 307	0	-870 307	-442 312	50,82
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-380 072	-1 203 011	-1 517 653	187 000	-1 330 653	-826 124	62,08
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	0	111 116	111 116	0	111 116	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-380 072	-1 091 896	-1 406 537	187 000	-1 219 537	-826 124	67,74

2.3 Laskennallinen ennuste vuoden 2024 tilinpäätöksestä

Vuoden 2024 muutettu talousarvio on -1.219.536 € alijäämäinen. Toimintatuottojen ennakoidaan toteutuvan vähintäänkin talousarvion mukaisena. Verotulot todennäköisesti toteutuvat kokonaisuutena talousarvin mukaisena. Vastaavasti toimintamenojen ylityspaine on suuri etenkin sivistystoimessa ja teknisessä toimessa. Merkittävänä yksittäisenä tekijänä käyttötalouden ylityspaineessa on korkeana pysyttelevästä inflaatiosta johtuva hintojen nopea nousu. Tämä heijastuu niin kunnan tarvikeostojen kuin myös ostopalvelujen hintojen nopeana nousuna. Loppuvuoden osalta myös ennakoitua suurempi kunta-alan palkkaratkaisu (ns. perälaudan vaikutus) lisää jonkin verran talousarvion käyttötalouden ylityspainetta. Myös ennakoitua hitaampi korkotason lasku luo painetta talousarvion korkokulujen riittävyyden suhteen. Ratkaisevaa talousarvion riittävyyden suhteen on tuleva työtuomioistuimen päätös pelastusalan henkilöstön varallaolokorvauksien euromäärästä.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMAT 1.1. - 30.6.2024 TOIMIALOITTAIN / TEHTÄVITTÄIN

Kokonaisuutena keskushallinnon toteuma on alle talousarvion (44,9 %). Alitusta on erityisesti talous- ja tietohallinnossa (42,5 %). Keskitetyssä tietohallinnossa alitusta on ICT-palveluissa, jossa palvelujen siirto projekti Istekki Oy:stä Kuntien Tiera Oy:öön on saatu päätökseen. Talousarviossa varauduttiin siirtovaiheesta johtuviin ylimääräisiin kustannuksiin, jotka ovat tasaantuneet alkuvuodesta.

3.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta on kokoontunut 7 kertaa (23 §). Tammikuussa 2024 pidettiin presidentinvaalin ensimmäinen vaali, jossa äänestysprosentti oli Tuusniemellä 68,4 % sekä helmikuussa toinen vaali, jossa äänestysprosentti oli 61,8 %. Kesäkuussa pidettiin europarlamenttivaalit, jossa äänestysprosentti oli 34,0 %.

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 7 kertaa. Vuoden 2023 tilinpäätöksen arviointi- ja tarkastuskertomukset luovutettiin 22.5.2024. Tuusniemen kunnan sopimustilintarkastaja vuosina 2022 – 2025 on Itä-Suomen Tilintarkastus Oy.

3.3 KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuusto kokoontui ensimmäisellä vuosipuoliskolla virallisiin kokouksiin 3 kertaa (43 §).

3.4 KUNNANHALLITUS

3.4.1 Keskushallinto

Keskushallintoon sisältyvät kunnanhallitus/kunnanjohtaja, toimikunnat, suhdetoiminta, avustukset, jäsenmaksut ja osuudet keskusjärjestöille, avustusten poistot, Sydän-Savon maaseutupalvelut, ympäristöterveydenhuolto, satamapalvelut, keskustoimisto.

Kunnanhallitus kokoontui alkuvuonna 11 kertaa (125 §).

3.4.2 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimeen kuuluvat elinkeinojen kehittäminen, seudullinen yhteistyö ja kuntamarkkinointi.

Tuusniemen Teollisuus Oy:llä ja Kaavin kunnalla on yhteinen "Kulttuurireittien kehittäminen Savo-Karjalan kaskimaille" -hanke ajalla 1.10.2023 – 30.11.2024. Tuusniemen ja Kaavin kunnilla oli yhteinen onnistunut näyttelyosasto Pimeään matkailun teemalla Kallavesj'-messuilla. Tuusniemen teollisuusalueelle sijoittunut puutuotetehdas on saanut sahainvestoinnit valmiiksi ja käynnistänyt toimintansa. Lankkulan kiinteistön tiloja on vuokrattu tuotanto- ja varastotiloiksi. Kuntamarkkinointia on tehty Tuusniemi kesä 2024 – kevät 2025 -lehdessä, Visit TuusniemiKaavi-sivustolla, kunnan nettisivuilla, Matkailuopas Matkamies-lehdessä, Savon Seutu -lehdessä ja Rakentajan Sanomissa, Kuopion alueen ja Koillis-Savon julkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Julkaisut ovat myös digitaalisina. Seudullista yhteistyötä on tehty Koillis-Savossa ja Pohjois-Savossa.

3.4.3 Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallintoon sisältyvät työterveyshuolto, TYKY-toiminta ja muu henkilöstöhallinto.

Toimintamenot ovat toteutuneet hieman talousarviossa arvioitua suurempana (toteuma 55,9 %) johtuen työterveyshuollon kustannuksista (toteuma 71,7 %). Työterveyshuollon asiakaspalvelujen ostoon on talousarviossa varattu 44.000 euroa ja kesäkuun toteuma on 31.567 euroa. Työterveyshuollon kanssa on keskusteltu toteumasta ja pyydetty kiinnittämään huomiota kasvaneisiin menoihin. TYKY-toiminnan ja muun henkilöstöhallinnon toteuma on noin 35 %. Toimintatulojen toteumissa on viiveitä, jotka tasoittuvat loppuvuodesta.

3.4.4 Ateriapalvelut

Keskuskeittiöllä valmistetaan koulu- ja päiväkotiaateriat. Lisäksi Ateriapalvelut tuottaa pienimuotoista tilaustarjoilua. Alkuvuoden toimintatuotot ja -kulut ovat pysyneet suurin piirtein suunnitellun mukaisina. Toimintatuottoihin on vaikuttanut kouluaterioiden määrän väheneminen viime vuodesta. Toimintakulut ovat lisääntyneet myös tänä vuonna tavarantoimittajien elintarvike- ja kuljetushintojen korotusten takia.

3.4.5 Talous- ja tietohallinto

Tuusniemen kunnan talous- ja palkkapalvelut tuottaa Monetra Pohjois-Savo Oy ja ICT-palvelut Kuntien Tiera Oy. Talous- ja tietohallinnon toteuma on 42,5 %.

3.4.6 Työllistäminen

Nuorten kesätöihin haki 33 nuorta. Heistä työllistyi 30 nuorta, joista kahdella oli kaksi työpaikkaa. Kunnan ulkopuoliset tahot (yritykset, hyvinvointialue, yhdistykset ja yksityishenkilöt) työllistivät yhdeksän nuorta ja kunta 23 nuorta. Nuorten kesätyöllistämisen palkkamenot eivät näy vielä kesäkuun lopun tilanteessa.

Palkkatyöllistämiseen (käyttö 3,3 %) tehdään loppuvuonna määrärahan siirto todellisen käytön mukaisille kustannuspaikoille. Työmarkkinatuen kuntaosuuden käyttö on 51,0 %.

3.4.7 Muu keskus- ja yleishallinto

Muuhun keskushallintoon sisältyvät joukkoliikenne ja hankintatoimi. Toimintakulujen toteuma oli 32,3 %.

3.4.8 Keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus yhteensä

HALLINTOPALVELUT	Tp 1-6 kk 2023	TA 2024	Muutokset 2024	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Käyttö %
Toimintatuotot	400 118	926 326	0	926 326	393 633	42,49
Keskusvaalilautakunta	0	9 800	0	9 800	9 590	97,86
Tarkastuslautakunta	0	0	0	0	0	
Kunnanvaltuusto	0	0	0	0	0	
Kunnanhallitus	400 118	916 526	0	916 526	384 043	41,90
Keskushallinto	73 118	118 386	0	118 386	60 871	51,42
Elinkeinotoimi	0	600	0	600	0	0,00
Henkilöstöhallinto	0	75 000	0	75 000	0	0,00
Ateriapalvelut	186 196	396 290	0	396 290	188 570	47,58
Talous- ja tietohallinto	134 131	268 750	0	268 750	134 264	49,96
Työllistäminen	4 645	54 500	0	54 500	0	0,00
Muu keskus- ja yleishallinto	2 028	3 000	0	3 000	338	11,27
Toimintakulut	-1 134 262	-2 248 081	0	-2 248 081	-1 010 050	44,93
Keskusvaalilautakunta	-9 566	-19 429	0	-19 429	-18 744	96,48
Tarkastuslautakunta	-11 379	-23 972	0	-23 972	-10 067	41,99
Kunnanvaltuusto	-21 569	-58 291	0	-58 291	-19 788	33,95
Kunnanhallitus	-1 091 748	-2 146 389	0	-2 146 389	-961 451	44,79
Keskushallinto	-280 043	-624 243	0	-624 243	-298 735	47,86
Elinkeinotoimi	-94 911	-222 600	0	-222 600	-106 947	48,04
Henkilöstöhallinto	-28 791	-75 270	0	-75 270	-42 083	55,91
Ateriapalvelut	-169 963	-363 865	0	-363 865	-183 727	50,49
Talous- ja tietohallinto	-369 995	-462 438	0	-462 438	-196 558	42,50
Työllistäminen	-132 811	-356 673	0	-356 673	-120 046	33,66
Muu keskus- ja yleishallinto	-15 234	-41 300	0	-41 300	-13 355	32,34
Kate	-734 144	-1 321 755	0	-1 321 755	-616 417	46,64
Keskusvaalilautakunta	-9 566	-9 629	0	-9 629	-9 154	95,07
Tarkastuslautakunta	-11 379	-23 972	0	-23 972	-10 067	41,99
Kunnanvaltuusto	-21 569	-58 291	0	-58 291	-19 788	33,95
Kunnanhallitus	-691 630	-1 229 863	0	-1 229 863	-577 408	46,95
Keskushallinto	-206 926	-505 857	0	-505 857	-237 864	47,02
Elinkeinotoimi	-94 911	-222 000	0	-222 000	-106 947	48,17
Henkilöstöhallinto	-28 791	-270	0	-270	-42 083	15586,39
Ateriapalvelut	16 233	32 425	0	32 425	4 843	14,94
Talous- ja tietohallinto	-235 863	-193 688	0	-193 688	-62 295	32,16
Työllistäminen	-128 166	-302 173	0	-302 173	-120 046	39,73
Muu keskus- ja yleishallinto	-13 206	-38 300	0	-38 300	-13 016	33,99

3.4.9. Kuntakonsernin tytäryhtiöt

Tuusniemen Teollisuus Oy

Suunnittelukauden tavoitteista työpaikkojen määrää tarkastellaan tarkemmin kunnan tilinpäätöksen yhteydessä. Uusista yrityksistä voi mainita, että puutuotetehtaalla on työllistynyt tähän mennessä kolme työntekijää ja kolme alihankkijaa vuoden 2024 aikana. Tuotannollinen toiminta sahalla alkoi kesäkuussa 2024.

Kiinteistö Oy Tuusniemen Virastotalo

Kiinteistön korjaustarpeita varten on teetetty korjaustarveselvitys vuonna 2023. Selvityksen on tehnyt Sitowice Oy. Yhtiökokouksessa on hyväksytty ns. viisivuotissuunnitelma, jossa on huomioitu selvityksen mukaisia korjaustarpeita.

Taloustilanteen korjaamiseksi on vuoden 2023 yhtiökokouksessa päätetty korottaa yhtiövastikkeita noin 20 % 1.7.2023 alkaen. Kiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne on korjaantunut hieman edelliseen vuoteen nähden, mutta suuria investointeja ei pystytä tekemään lyhyellä aikavälillä. Kolmelle seuraavalle vuodelle on suunniteltu tehtäväksi vain akuuteimmat korjaukset kuten esim. katon ja muiden peltiosien kunnostusmaalaukset, ikkunapuitteiden kunnostusmaalaukset sekä sokkeleiden korjaustyöt. Ensimmäisenä toimenpiteenä on jo suoritettu ullakotilojen palo-osastointien tiivistykset keväällä 2024. Vesikaton korjaustyöt tehdään syksyllä (elo-syyskuu) 2024. Urakkasopimus on jo allekirjoitettu.

Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula

Kenttätie purku-urakka on saatettu valmiiksi sekä korjaustarveselvitykset on teetetty loppuun. Harjutien kerrostalon ilmastointi säädettiin ja IV-venttiilit puhdistettiin. Kaikkien huoneistojen palovaroittimet on vaihdettu.

Kesäkuun lopussa 2024 Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan kulut ovat kontrollissa. Asumiskelpoisten asuntojen vuokrausaste oli noin 80 % eli tavoitetasoon ei tältä osin päästy, mistä johtuen tulot eivät ole yltäneet tavoite tasolle. Heikosta vuokrausasteesta seuraa haasteita yhtiön talouteen loppuvuodelle.

3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

3.5.1 Perusopetus

Perusopetukselle talousarviossa varatuista toimintakuluista toteutui 51,61 % talousarviokauden ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Sivistyslautakunnan alaisista tulosyksiköistä suurimman toimintatuotot paransivat kuitenkin katetta.

3.5.2 Lukio

Toisen asteen koulutus on pysynyt talousarviossa. Toteutuneet toimintakulut olivat 43,54 % budjetoidusta. Lukion haasteena on nopeasti laskenut opiskelijamäärä. Lyhyellä aikavälillä tämä tuo säästöjä, mutta uhkaa jatkossa vakavasti lukion toimintaa ja rahoitusta.

3.5.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintakulut olivat ensimmäisen kuuden kuukauden aikana 56,36 % talousarviosta. Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten lukumäärä ja hoitoajat ovat huomattavasti edellisiä vuosia suurempia.

3.5.4 Kirjasto

Kirjastopalvelut tuottaa Kuopion kaupungin kirjasto ostopalveluna ja sen kustannukset toteutuvat talousarviossa määrätyn määrärahan puitteissa.

3.5.5 Kansalaisopisto

Kansalaisopiston toiminta on koronaepidemian jälkeen hieman elpynyt. Kursseihin osallistuminen on kuitenkin jäänyt pysyvästi aikaisempia vuosia vähäisemmäksi. Näin ollen toimintakulutkin ovat toteutuneet ainoastaan 43,08-prosenttisesti.

3.5.6 Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelujen toimintakulut ylittivät budjetoidun toteuman ollessa 54,99 %. Ylitykseen on vaikuttanut keväällä saatu merkittävä hankerahoitus, jonka käyttö on aloitettu. Myös miltei kaikki kunnan myöntämät järjestö- ja toiminta-avustukset maksetaan jo keväällä.

3.5.7 Sivistyslautakunta yhteensä

Sivistyslautakunnan alaiset toiminnot toteutuivat toimintakulujen osalta 51,36 % koko vuodelle budjetoidusta. Toimintatuottojen ansiosta kate jäi kuitenkin 49,22 prosenttiin.

SIVISTYSTOIMI	Tp 1-6 kk 2023	TA 2024	Muutokset 2024	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Käyttö %
Toimintatuotot	667 477	1 064 000	0	1 064 000	644 466	60,57
Perusopetus	509 030	819 000	0	819 000	506 254	61,81
Lukio	24 957	40 000	0	40 000	14 475	36,19
Varhaiskasvatus	54 766	77 000	0	77 000	29 548	38,37
Kansalaisopisto	61 274	110 000	0	110 000	51 367	46,70
Kirjasto	0	0	0	0	0	0,00
Vapaa-aikapalvelut	17 450	18 000	0	18 000	42 822	237,90
Toimintakulut	-2 811 988	-5 644 974	0	-5 644 974	-2 899 087	51,36
Perusopetus	-1 657 820	-3 240 993	0	-3 240 993	-1 672 836	51,61
Lukio	-347 835	-801 795	0	-801 795	-349 131	43,54
Varhaiskasvatus	-460 477	-850 627	0	-850 627	-479 392	56,36
Kansalaisopisto	-91 713	-245 188	0	-245 188	-105 625	43,08
Kirjasto	-101 708	-194 878	0	-194 878	-120 811	61,99
Vapaa-aikapalvelut	-152 435	-311 493	0	-311 493	-171 291	54,99
Kate	-2 144 511	-4 580 974	0	-4 580 974	-2 254 621	49,22
Perusopetus	-1 148 790	-2 421 993	0	-2 421 993	-1 166 583	48,17
Lukio	-322 878	-761 795	0	-761 795	-334 657	43,93
Varhaiskasvatus	-405 711	-773 627	0	-773 627	-449 844	58,15
Kansalaisopisto	-30 438	-135 188	0	-135 188	-54 258	40,14
Kirjasto	-101 708	-194 878	0	-194 878	-120 811	61,99
Vapaa-aikapalvelut	-134 985	-293 493	0	-293 493	-128 469	43,77

3.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

3.6.1 Yhdyskuntatekniset palvelut ja teknisen toimen hallinto

Yhdyskuntatekniset palvelut sisältävät maankäytön ja kaavoituksen, liikenneväylät ja yleiset alueet, jätehuollon, kuljetus- ja työvälineet ja haja-asutusalueen vesihuollon. Teknisen toimen hallinto sisältää pelastuslaitoksen ja väestönsuojelun.

Talousarvioon nähden yhdyskuntatekniset palvelut ja teknisen toimen hallinto ovat toteutuneet tuottojen osalta huomattavasti yli talousarvion (376,6 %). Euromääräisesti tuloja on tullut noin 28.900 euroa arvioitua enemmän. Menojen osalta käyttö on yli talousarvion, ollen 59,9 %. Liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapitoon on mennyt arvioitua enemmän rahaa mm. runsaslumisen talven ja materiaalihankintojen takia (esim. liikennemerkit).

3.6.2 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimi sisältää kiinteistöosakeyhtiöt, asunto-osakeyhtiöt, muut osakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet, kiinteistönhuoltopalvelut ja maa- ja metsäalueet sekä teknisen toimen jaettavat erät.

Talousarvioon nähden kiinteistötoimen tuotot ovat yli talousarvion toteutuman ollessa 52,4 %. Vuokratuloja on tullut hieman enemmän sekä tontin myyntituloja. Toimintakulut ovat hieman yli talousarvion, käyttö 54,0 %. Kulujen lisääntyminen johtuu mm. tyhjilleen jääneistä vuokra-asunnoista

yksityisissä taloyhtiöissä ja niiden kuluista mm. lämmityskuluista (sähkö) sekä KOY Keskipihan vuokra-asunnon kylpyhuoneremontista 6.954 €.

3.6.3 Ympäristötoimi

Ympäristötoimi sisältää rakennusvalvonnan, ympäristöpalvelut ja yksityistiet.

Ympäristötoimen osalta toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoitua suurempana ollen 67,5 % ja vastaavasti menot talousarvion mukaisesti käytön ollessa 50 %. Alkuvuonna tuottoja on tullut arvioitua enemmän rakennusvalvonnan lupa- ja tarkastusmaksuista.

3.6.4 Tekninen toimi yhteensä

Osavuositarkastuksen mukaan teknisen toimen toimintatulot ovat toteutuneet 54,7 %:sti ja toimintamenot vastaavasti 54,6 %:sti. Kokonaisuutena tekninen toimi on lähes talousarviossa. Koko teknisen toimen osalla arvioitujen menojen ylitykseen ovat vaikuttaneet liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapidon kustannusten nousu sekä lisääntyneet tyhjilleen jääneiden vuokra-asuntojen kuluista sekä yhden vuokra-asunnon remonttikuluista.

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Tp 1-6 kk 2023	TA 2024	Muutokset 2024	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Käyttö %
Toimintatuotot	944 301	1 719 401	0	1 719 401	940 726	54,71
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	39 391	10 800	0	10 800	39 700	367,59
Kiinteistötoimi	888 151	1 672 751	0	1 672 751	876 824	52,42
Ympäristötoimi	16 759	35 850	0	35 850	24 202	67,51
Toimintakulut	-958 951	-1 778 000	0	-1 778 000	-971 522	54,64
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	-190 835	-303 310	0	-303 310	-181 599	59,87
Kiinteistötoimi	-675 872	-1 319 283	0	-1 319 283	-712 269	53,99
Ympäristötoimi	-92 244	-155 407	0	-155 407	-77 655	49,97
Kate	-14 650	-58 599	0	-58 599	-30 796	52,55
Yhdyskuntatekn. palvelut ja hallinto	-151 444	-292 510	0	-292 510	-141 899	48,51
Kiinteistötoimi	212 279	353 468	0	353 468	164 555	46,55
Ympäristötoimi	-75 485	-119 557	0	-119 557	-53 452	44,71

3.7 VESIHUOLTO

Vesihuolto sisältää vesi- ja viemärlaitoksen.

Talousarvioon nähden toiminta on lähes tasapainossa, toimintamenot ovat toteutuneet hieman yli talousarvion mukaisesti käytön ollessa 55,3 % ja tuotot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti, 50 %. Vesihuoltolaitos kokonaisuutena on ensimmäisen vuosipuolikkaan osalta pysynyt suhteellisen hyvin talousarviossa. Kuluja on muodostunut enemmän viemärlaitoksen puolella laiterikkojen sekä lisääntyneiden näytteenottokulujen takia.

VESIHUOLTO	Tp 1-6 kk 2023	TA 2024	Muutokset 2024	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Käyttö %
Toimintatuotot	181 765	407 882	0	407 882	204 019	50,02
Toimintakulut	-122 633	-249 300	0	-249 300	-137 851	55,30
Kate	59 132	158 582	0	158 582	66 168	41,72

4 INVESTOINNIT AJALTA 1.1.–30.6.2024

Investointitulot

Investointituloja on tullut alkuvuodesta 13.829 € määrärahan myynnistä Pappilanniemi-tilasta.

Investointimenot

Maa- ja vesialueiden hankintamenot ovat muodostuneet lunastuskorvauksesta 37.080 euroa Kankaanpaikka-tilasta, oikeudenvallontakustannuksista 1.441,74 euroa, tuomioistuinkuluista 32,00 euroa sekä maanmittauspalveluista 6.219 euroa.

Osuusmaksuissa ja osakkeissa on ostettu Tuusniemen Virastotalo Oy:n osakkeita yhteensä 3.000 euroa sekä varainsiirtovero 45,00 euroa.

Teknisen toimen menoja on muodostunut ajalla 1.1. – 30.6.2024 mm. Lamminpään vedenkäsittelylaitoksen urakasta, vesilaitoksen runkoventtiilien uusimisesta, kirjaston kattosaneerauksesta sekä koulukeskuksen salaojaremontista, moottorikelkkareittisuunnittelusta ja sataman laiturin korjauksesta

- Vesilaitoksen runkoventtiilien uusiminen 3.541 €
- Kirjaston kattosaneeraus 95.140 €
- Koulukeskuksen salaojat 6.046 €
- Moottorikelkkareittisuunnittelu 1.600 €
- Sataman laiturin korjaus 1.358 €

- Lamminpään alkalointilaitoksen saneerauksesta kertyneet menot ovat 307.671 €. Urakka on otettu vastaan 11.6.2024. Urakan investointikustannus ylittyi 22.671 euroa lisä- ja muutostöiden takia.

Muutostöihin sisältyi pumppujen vaihto suurempitehoisiin inhimillisen suunnitteluvirheen takia.

Suunnitteluvirheestä saatiin vakuutuskorvausta, joten lisätöiden osuudeksi jäi 6.348,11 euroa (lisätöiden prosenttiosuudeksi muodostui 2,2 % vuodelle 2024 varatusta investointirahasta).

Vakuutuskorvaus ei ole kirjautunut vielä kesäkuun lopussa investointitulona.

Suurin osa teknisen toimen investoinneista valmistuu syksypuolella. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla on valmistunut Lamminpään alkalointilaitoksen saneeraus. Muutoin alkuvuoden puolella on suurimmaksi osaksi kilpailutettu urakoita ja urakat ovat alkaneet kesän aikana.

Investoinnit	Tilinpäätös 1-6 kk 2023	Talousarvio 2024	Muutokset 2024	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-6 kk	Poikkeama
Investoinnit, kunta						
Investointitulot	2 858	70 000	0	70 000	13 829	56 171
Investointimenot	-199 320	-615 000	-25 000	-640 000	-151 962	-488 038
Investoinnit, vesihuolto						
Investointitulot	0	0	0	0	0	
Investointimenot	-28 800	-315 000	0	-315 000	-311 212	-3 788
INVESTOINNIT yhteensä						
Investointitulot	2 858	70 000	0	70 000	13 829	56 171
Investointimenot	-228 120	-930 000	-25 000	-955 000	-463 174	-491 826
Nettoinvestoinnit	-225 261	-860 000	0	-885 000	-449 345	-435 655